

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. liepos 31 d.
(OR. en)

12258/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0288 (COD)

SOC 560
EMPL 393
CODEC 1461
STATIS 50
ECOFIN 812

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. liepos 28 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 459 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 530/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 450/2003 ir (EB) Nr. 453/2008

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 459 final.

Pridedama: COM(2023) 459 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 07 28
COM(2023) 459 final

2023/0288 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos, kuriuo panaikinamas Tarybos
reglamentas (EB) Nr. 530/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB)
Nr. 450/2003 ir (EB) Nr. 453/2008**

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2023) 295 final} - {SWD(2023) 265 final} - {SWD(2023) 266 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Įmonių darbo rinkos statistika yra oficiali statistika, kuria apibūdinamas įmonių veikimas darbo rinkų atžvilgiu. Sritis, kurias apima įmonių darbo rinkos statistika, yra susijusios su darbo sąnaudų lygiu, sudėtimi ir raida, darbo užmokesčio pasiskirstymu ir struktūra (įskaitant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą) ir laisvų darbo vietų statistika.

Kad ES galėtų vykdyti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 2, 3 ir 4 straipsniuose jai pavestas užduotis, reikia laiku teikti patikimą ir palyginamą Europos įmonių darbo rinkos statistiką. Europos įmonių darbo rinkos statistika reikalinga formuojant, įgyvendinant ir vertinant ES politiką, visų pirma koordinuojant ekonominę ir užimtumo politiką (2 straipsnio 3 dalis), pinigų politiką (3 straipsnio 1c dalis), socialinę politiką (4 straipsnio 2b dalis) ir ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos politiką (4 straipsnio 2c dalis), taip pat vienodą užmokestį abiejų lyčių darbuotojams (157 straipsnio 1 dalis).

Įmonių darbo rinkos statistika apie darbo sąnaudų lygį ir struktūrą renkama nuo 1959 m.¹ kas 2–4 metus, vadovaujantis konkrečiais teisės aktais dėl kiekvieno duomenų rinkinio, ir apima įvairius ekonomikos sektorius (pramonės, didmeninės ir mažmeninės prekybos, kelių transporto, banko ir draudimo paslaugų). Tarybos reglamentu (EB) Nr. 530/1999 nustatytas sistemingas duomenų apie darbo sąnaudų lygį ir sudėtį rinkimas (darbo sąnaudų tyrimas) 2000-iesiems metams, o vėliau – kas ketverius metus. Tuo pačiu teisės aktu nustatyta, kad darbo užmokesčio struktūros ir pasiskirstymo statistika (darbo užmokesčio struktūros tyrimas) rengiama 2002-iesiems metams ir tų metų reprezentatyviam mėnesiui, o vėliau – kas ketverius metus. Prieš priimant 2003 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 450/2003 dėl darbo kaštų indekso, nuo 1996 m. duomenys apie darbo sąnaudų raidą buvo renkami savanoriškai. Panašiai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 453/2008 nustatyta, kad laisvų darbo vietų statistika yra reguliuojamas duomenų rinkimas. Anksčiau jie buvo renkami savanoriškai.

Komisijos atliktas vertinimas parodė, kad ši trijų minėtų aktų teisinė sistema apskritai labai pagerino įmonių darbo rinkos statistiką. Buvo laikoma, kad šie statistiniai duomenys yra nuoseklūs, veiksmingi, iš esmės laikui bėgant palyginami visose ES šalyse ir patikimi. Jais plačiai naudojasi organizacijos ir politikos formuotojai visais lygmenimis.

Tačiau kai kurie statistikos trūkumai, kurie jau buvo pripažinti priimant teisės aktus (trūkstamos ekonomikos sritys), tapo aktualesni plėtojant ES politiką, o jų stebėsenai reikėjo tikslesnių rodiklių. Pavyzdžiui, įmonių darbo rinkos statistika naudojama darnaus vystymosi tikslams², Europos užimtumo strategijai, Europos socialinių teisių ramsčiui³ ir Europos semestrai stebėti. Be to, neseniai priimtoje Direktyvoje dėl deramo minimaliojo darbo

¹ Tarybos reglamentai: Nr. 10/1960, Nr. 14/1961, Nr. 28/1962, Nr. 151/1962, Nr. 101/66/EEB, (EEB) Nr. 1899/68, (EEB) Nr. 2259/71, (EEB) Nr. 328/75, (EEB) Nr. 494/78, (EEB) Nr. 2053/69, (EEB) Nr. 3192/73, (EEB) Nr. 494/78, (EEB) Nr. 1596/81, (EEB) Nr. 3149/83, (EEB) Nr. 1612/88, (EEB) Nr. 3949/92, Nr. 2744/95 ir (EB) Nr. 23/97.

² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/overview>.

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights_lt.

užmokesčio⁴, Direktyvoje dėl darbo užmokesčio skaidrumo⁵ ir Tarybos rekomendacijoje dėl nacionalinių produktyvumo tarybų įsteigimo⁶ pabrėžiamas nešališkos ir išsamios statistikos darbo užmokesčio ir darbo sąnaudų srityje poreikis.

Keliuose įmonių darbo rinkos statistinių duomenų rinkiniuose surinkta informacija yra šališka dėl nepakankamos viešojo sektoriaus (arba jo dalių) ir labai mažų įmonių aprėpties. Keliose valstybėse narėse įmonės, kuriose dirba nuo vieno iki devynių darbuotojų, neįtraukiamos į darbo užmokesčio struktūros tyrimą arba į darbo sąnaudų tyrimą. Dėl to atsiranda šališkumas, susijęs su pagrindiniais statistiniais duomenimis, pavyzdžiui, darbo užmokesčio vidurkio ir medianos, kurie naudojami vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumui nustatyti arba minimaliojo darbo užmokesčio deramumui įvertinti. Be to, dėl teisinės prievolės teikti informaciją apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą nebuvimo kilo daugiau problemų, nes dabartinis duomenų rinkimas yra savanoriškas ir neapima visų ES šalių ar visų reikiamų kintamųjų. Dėl to kyla rizika lyčių lygybės ir sąžiningų darbo sąlygų stebėsenai.

Todėl šiuo metu Eurostatui pateikti duomenys negali būti visapusiškai išnaudojami – negalima apskaičiuoti visos ekonomikos ES suvestinių rodiklių, o palyginti šalių duomenis ir toliau bus sunku tol, kol visos ES šalys visapusiškai išplės įmonių darbo rinkos statistikos aprėptį.

Dėl visos ekonomikos aprėpties pagerės kai kurių statistinių duomenų, kurie naudojami kaip pagrindiniai Europos ekonominiai rodikliai (darbo sąnaudų indeksas, laisvų darbo vietų lygis) arba siekiant darnaus vystymosi tikslų ir įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį (vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas, darbo užmokesčio mediana, naudojama darbo užmokesčio deramumui įvertinti), tikslumas. Be to, turėtų būti reglamentuojamas metinių duomenų apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą rinkimas, siekiant užtikrinti būsimą duomenų perdavimą ir pagerinti jų kokybę. Galiausiai reikėtų pagerinti kai kurių įmonių darbo rinkos statistinių duomenų rinkinių savalaikiškumą (pvz., darbo sąnaudų indeksas) ir užpildyti kai kurias esamos informacijos spragas (pvz., dirbtų valandų skaičius).

Taip pat yra galimybių supaprastinti procedūras plačiau naudojant administracinius duomenis ir novatoriškus šaltinius (pvz., duomenų rinkimas iš interneto (angl. *web scraping*)) ir geriau integruojant įmonių darbo rinkos statistiką, kai teisinė sistema bus suvienodinta.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Laikui bėgant politikos aplinkybės, susijusios su įmonių darbo rinkos statistika, nuolat keitėsi. 2009 m. Komisija paskelbė komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai, kuriame išdėstė dešimtmečio (2010–2020 m.) ES statistikos rengimo metodo viziją⁷. Šiame dokumente apžvelgiami pagrindiniai Europos statistikos sistemos verslo aplinkos pokyčiai ir poveikis politikos formavimui. Jame atkreipiamas dėmesys į integruotos sistemos, kuri suteiktų šalims galimybę rinkti duomenis iš įvairių šaltinių taip padidinant analizės prieinamumą bei aprėptį,

⁴ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje, (OL L 275, 2022 10 25, p. 33).

⁵ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/970, kuria siekiant griežtesnio vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principo taikymo nustatomi minimalieji darbo užmokesčio skaidrumo reikalavimai (OL L 132, 2023 5 17, p. 21).

⁶ 2016 m. rugsėjo 20 d. Tarybos rekomendacija dėl nacionalinių produktyvumo tarybų įsteigimo (OL C 349, 2016 9 24, p. 1).

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „ES statistikos rengimo metodas – ateinančio dešimtmečio vizija (COM(2009) 0404 *final*)

svarbą. Dokumente taip pat pabrėžiama, kad svarbu gerinti duomenų kokybę, nes daugelis išorės šaltinių neatitinka numatytų Europos statistikos reikalavimų.

2014 m. Komisija (Eurostatas) pradėjo socialinės statistikos modernizavimo procesą. Todėl buvo priimtas pagrindų reglamentas, kuriuo nustatoma bendra teisinė Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais tų asmenų ir namų ūkių individualaus lygmens duomenimis, sistema⁸. Be to, 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą dėl Europos verslo statistikos, kuriuo panaikinama dešimt verslo statistikos srities teisės aktų⁹. Įmonių darbo rinkos statistika yra susijusi su abiem sritimis, priskiriamomis socialinei statistikai pagal nagrinėjamas temas ir verslo statistikai pagal respondentų tipą (įmonės). Įgyvendinant šią iniciatyvą, susijusią su įmonių darbo rinkos statistika, turėtų būti užbaigtas socialinės statistikos modernizavimas.

Pagal šią suvienodintą teisinę sistemą bus sistemingai pateikiamos nuorodos į atitinkamas sąvokas, vartojamas glaudžiai susijusiose srityse, pavyzdžiui, nacionalinėse sąskaitose ir Europos verslo statistikoje. Nuo tada, kai buvo priimti abiejų sričių teisės aktai, jie buvo atnaujinti ir buvo peržiūrėta jų metodika (2010 m. Europos sąskaitų sistema, Europos verslo statistikos reglamentas). Todėl dabar būtina suderinti įmonių darbo rinkos statistiką siekiant užtikrinti nuoseklumą visose srityse ir suteikti aiškumo įmonių darbo rinkos statistikos teisės aktų naudotojams, įskaitant valstybių narių statistikos tarnybas.

- **Suderinamumas su kitomis ES politikos sritimis**

Įmonių darbo rinkos statistikos rodikliai naudojami pagrindinėms Europos politikos sritims, pavyzdžiui, Europos socialinių teisių ramsčiui ir JT darnaus vystymosi tikslams (DVT), stebėti. Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas yra DVT rodiklis pagal 5 tikslą „lyčių lygybė“ ir yra ramsčio rodiklių suvestinės (2 principas) dalis. Teisė į teisingą darbo užmokestį ir deramą minimalųjį darbo užmokestį įtraukta į 6 principą (Darbo užmokestis).

Įmonių darbo rinkos statistika suteikia pagrindinę informaciją apie pinigų politiką (darbo sąnaudų indeksą) ir bus naudojama siekiant remti neseniai priimtos direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio ir direktyvos dėl darbo užmokesčio skaidrumo įgyvendinimą.

Priėmus šį pasiūlymą, įmonių darbo rinkos statistikos teisinė sistema bus dar labiau suderinta su tomis ES politikos sritimis ir teisės aktais, nes jie yra nauji arba pasikeitė po to, kai buvo priimti dabartiniai įmonių darbo rinkos statistikos teisės aktai.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra SESV 338 straipsnio 1 dalis, kurioje nustatyta Europos statistikos teisinė sistema. Jei ES reikia statistikos savo funkcijoms vykdyti, tokios statistikos rengimo priemonės įprasta teisėkūros procedūra priima Europos Parlamentas ir Taryba. 338 straipsnio 2 dalyje nustatyti Europos statistikos rengimo reikalavimai: laikytis nešališkumo,

⁸ 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1700, kuriuo nustatoma bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistema (OL L 261I, 2019 10 14, p. 1).

⁹ 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2152 dėl Europos verslo statistikos, kuriuo panaikinama 10 teisės aktų verslo statistikos srityje (OL L 327, 2019 12 17, p. 1).

patikimumo, objektyvumo, mokslinio nepriklausomumo, išlaidų efektyvumo ir statistinių duomenų konfidencialumo principų, nesukuriant įmonėms, valdžios institucijoms ar visuomenei perteklinės naštos.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Europos statistikos sistema (ESS) suteikia infrastruktūrą statistinei informacijai. Sistema sukurta taip, kad tenkintų įvairių naudotojų poreikius demokratinėje visuomenėje. Vieni iš pagrindinių Europos statistikos kokybės kriterijų yra nuoseklumas ir palyginamumas. Labai svarbu, kad įmonių darbo rinkos statistika būtų palyginama, nes jai tenka ypač svarbus vaidmuo remiant įrodymais pagrįstą ekonominę, socialinę ir sanglaudos politiką. Valstybės narės negali parengti nuoseklios ir palyginamos statistikos, jei nėra aiškos Europos sistemos, t. y. ES teisės aktu, kuriuose būtų nustatytos bendros statistinės sąvokos, duomenų teikimo forma ir kokybės reikalavimai. Siūlomo veiksmo tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti veikdamos atskirai. Veiksmo efektyviau imtis ES lygmeniu, remiantis ES teisės aktu, kuriuo užtikrinamas statistikos palyginamumas srityse, kurioms taikomas siūlomas teisės aktas. Pačius duomenis gali rinkti valstybės narės.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo bus užtikrinta Europos įmonių darbo rinkos statistikos kokybė ir palyginamumas, nes visose valstybėse narėse ji bus renkama ir rengiama taikant vienodus principus. Juo taip pat bus užtikrinta, kad Europos įmonių darbo rinkos statistika ir toliau būtų aktuali ir pritaikyta taip, kad atitiktų naudotojų poreikius. Priėmus reglamentą statistika bus rengiama ekonomiškiau, bus atsižvelgta ir į specifinius valstybių narių statistikos sistemų bruožus. Pagal proporcingumo principą siūlomu reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – reglamentas.

Atsižvelgiant į pasiūlymo tikslus ir turinį, reglamentas yra tinkamiausia priemonė. Svarbios ES politikos sritys, pavyzdžiui, makroekonominė konvergencija, socialinė sanglauda, kainų stabilumas ir lyčių lygybė, iš esmės priklauso nuo palyginamos, suderintos ir aukštos kokybės Europos įmonių darbo rinkos statistikos. Šiam tikslui geriausiai tinka reglamentai, nes jie tiesiogiai taikomi valstybėse narėse ir jų nereikia perkelti į nacionalinę teisę.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Įgyvendindama šią iniciatyvą Komisija įvertino galiojančią įmonių darbo rinkos statistikos teisinę sistemą, kurią sudaro reglamentai (EB) Nr. 530/1999, (ES) Nr. 450/2003 ir (EB) Nr. 453/2008 straipsnis bei jų įgyvendinimo priemonės.

Kalbant apie teigiamus aspektus, iš vertinimo matyti, kad įmonių darbo rinkos statistika suteikia galimybę rinkti aukštos kokybės informaciją, kuri plačiai naudojama numatytais tikslais. Įmonių darbo rinkos statistikos privalumai yra nuoseklumas, veiksmingumas, palyginamumas ir tai, kad ji yra nusistovėjusi, patikima ir ją plačiai naudoja organizacijos bei politikos formuotojai visais lygmenimis. Vienas iš dabartinės teisinės sistemos trūkumų yra tai, kad ji **neapima duomenų apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą rinkimo**. Tai, kad nėra prievolės kasmet teikti informaciją apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio

skirtumą, kelia dar daugiau problemų, nes savanoriškas duomenų rinkimas kenkia jų kokybei ir kelia rizikos veiksnių, kad būtų galima vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su Europos socialinių teisių ramsčiu, ES vykdoma JT darnaus vystymosi tikslų 5 tikslo stebėseną ir lyčių lygybės strategijos bei direktyvos dėl darbo užmokesčio skaidrumo stebėseną. Kai kurios valstybės narės nepateikė jokių metinių duomenų apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą.

Kitas dabartinės teisinės sistemos trūkumas yra tai, kad ji **neapima svarbių ES ekonomikos subjektų, pavyzdžiui, labai mažų įmonių**. Kai kurie įmonių darbo rinkos statistikos trūkumai, kurie jau buvo nustatyti priimant teisės aktus, išlieka. Šie trūkumai dabartinėje sistemoje buvo sprendžiami įvairiais būdais (reikalaujant atlikti galimybių studijas, dėl kurių būtų buvę galima iš dalies pakeisti teisės aktus, arba teikiant finansinę paramą reikalingiems pajėgumams sukurti), tačiau kai kurių duomenų rinkimo atveju jie nebuvo pašalinti. Todėl surinkta informacija keliuose įmonių darbo rinkos statistinių duomenų rinkiniuose yra šališka, visų pirma dėl to, kad jie nepakankamai aprėpia kai kuriuos ekonomikos sektorius ar labai mažas įmones. Dėl šios priežasties Eurostatui pateikti duomenys negali būti visapusiškai išnaudojami – negalima apskaičiuoti visos ekonomikos ES suvestinių rodiklių ir sunku palyginti šalis.

Be to, **reikėtų gerinti įmonių darbo rinkos statistinių duomenų savalaikiškumą ir dažnumą**. Iš konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis rezultatų matyti, kad, kai kurių naudotojų nuomone, darbo užmokesčio struktūros tyrimas ir darbo sąnaudų tyrimas atliekamas nebepakankamai dažnai. Jos taip pat mano, kad būtų galima pagerinti tiek tyrimų, tiek darbo sąnaudų indekso savalaikiškumą.

Kitas trūkumas yra tas, kad **daugiau dėmesio skiriant įrodymais grindžiamam politikos formavimui, įmonių darbo rinkos statistika laikui bėgant tapo svarbi siekiant atlikti geresnę analizę**. Galiojančiuose teisės aktuose daugiausia dėmesio skiriama duomenų poreikiams, susijusiems su politikos prioritetais tuo metu, kai buvo rengiama pirminė iniciatyva. Ilgainiui šie prioritetai keitėsi, o dabartinė įmonių darbo rinkos statistika neapima pakankamai suskirstymų pagal politikos sritis ar kintamųjų. Visų pirma konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis metu patvirtintos spragos daugiausia susijusios su įvairiais kintamaisiais, kurie, juos įtraukus į darbo užmokesčio struktūros tyrimą, suteiktų galimybę geriau išanalizuoti mikroduomenis ir išvestinį vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą. Galiausiai nuspręsta, kad reikia išsamesnių duomenų apie laisvas darbo vietas.

Dar vienas dabartinės teisinės sistemos trūkumas yra tas, kad ji **nėra pritaikyta tam, kad būtų galima pasinaudoti naujais šaltiniais valstybėse narėse ir ES lygmeniu**. Įmonių darbo rinkos statistikos reglamentuose nebuvo numatyta, kad novatoriški duomenys gali būti naudojami kaip galimas šaltinis, nes tuo metu jie nebuvo prieinami. Todėl dabartinė kokybės ataskaitų teikimo sistema nėra tinkama tiems naujiems duomenų šaltiniams vertinti. Be to, dėl pastaraisiais metais vis dažniau naudojamų administracinių duomenų turėtų būti pateikiami tinkami dokumentai, o tai neįmanoma taikant esamą kokybės ataskaitų teikimo sistemą.

Galiausiai sistemos **apibrėžtys, sąvokos ir metodai susijusiose statistikos srityse nėra suderinti**. Nors atskiri įmonių darbo rinkos statistiniai duomenys tarpusavyje yra nuoseklūs, teisinę struktūrą būtų galima supaprastinti pakeičiant tris šiuo metu galiojančius pagrindų reglamentus viena konsoliduota redakcija, kad būtų užtikrintas visiškas visų įmonių darbo rinkos statistinių duomenų suderinimas ir nuoseklumas.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų strategijoje pagrindiniai suinteresuotųjų šalių profiliai suskirstyti į tris pagrindines grupes: i) pirminių duomenų teikėjai (pvz., administracinių duomenų turėtojai) ir

respondentai (įmonių, kurios tiesiogiai dalyvauja renkant duomenis, duomenų teikėjai); ii) statistikos rengėjai (daugiausia nacionalinės statistikos institucijos) ir iii) statistinių duomenų naudotojai.

Konsultacijos apėmė šią veiklą: viešas ir tikslines konsultacijas, tikslinį praktinį seminarą, pokalbius su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis ir dokumentų analizę.

Į konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis sėkmingai įtrauktos numatytos jų grupės (išskyrus administracinius duomenų teikėjus, individualias įmones, kuriose dirba mažiau nei 10 darbuotojų, ir žiniasklaidos organizacijas). Įmonėms tenkanti su įmonių darbo rinkos statistika susijusi našta buvo netiesiogiai įvertinta per nacionalines statistikos institucijas, taip pat savo nuomonę pateikė kai kurios verslo asociacijos. Atsižvelgiant į techninį temos pobūdį manoma, kad bendras respondentų dalyvavimo lygis pakankamas, kad būtų galima pagrįsti įmonių darbo rinkos statistikos padėties ir poveikio vertinimą.

Iš per konsultacijas gautos grįžtamosios informacijos matyti, kad pritariama Komisijos iniciatyvai ir pripažįstama, kad ėmusis ankstesnių politikos priemonių, susijusių su įmonių darbo rinkos statistika, padėtis labai pagerėjo. Tačiau ši informacija taip pat padėjo nustatyti statistikos spragų ir naujų statistinių poreikių, kurių dabartinė teisinė sistema negali patenkinti. Veiksmai, kuriuos visos suinteresuotųjų šalių grupės laikė prioritetiniais, buvo šie: duomenų apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą rinkimo reguliavimas, įmonių darbo rinkos statistikos aprėpties gerinimas ir savalaikiškumo gerinimas. Pagrindinis pasiūlymas, dėl kurio gamintojų ir naudotojų nuomonės išsiskyrė, buvo dažnesnis nei kas ketverius metus atliekamas duomenų rinkimas (darbo užmokesčio struktūros tyrimas ir darbo sąnaudų tyrimas). Buvo laikoma, kad tai yra pernelyg didelė našta respondentams (įmonėms) ir pernelyg brangu nacionalinėms statistikos institucijoms. Tačiau buvo manoma, kad tai suteikia didelę pridėtinę vertę naudotojams.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Įmonių darbo rinkos statistikos apžvalga buvo pateikta ir aptarta su Komisijos ekspertų grupėmis siekiant pasikonsultuoti ir išgirsti nuomonę apie padėties vertinimo ir poveikio vertinimo pažangą. Tai daugiausia buvo Eurostato vadovaujamų ekspertų grupių posėdžiai, kuriuose dalyvavo valstybių narių ekspertai, t. y. [Darbo rinkos statistikos darbo grupė](#) ir [Europos socialinės statistikos direktorių grupė](#). Apie pažangą taip pat buvo nuolat informuojamas Europos statistikos sistemos komitetas¹⁰.

Eurostatas atliko šį vertinimą remdamasis bendrovės ICF SA (Belgija) atliktu tyrimu. Šis pagrindžiamasis tyrimas padėjo parengti vertinimą ir poveikio analizę, viešų konsultacijų analizę, organizuoti konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis ir atliktų jų analizę (išskyrus Eurostato parengtas viešas konsultacijas).

- **Poveikio vertinimas**

2023 m. sausio 20 d., po rašytinės procedūros¹¹, Reglamentavimo patikros valdyba pateikė teigiamą nuomonę dėl šios iniciatyvos poveikio vertinimo¹² su išlygomis. 2023 m. kovo 13 d. tarpžinybinė iniciatyvinė grupė raštu patvirtino patikslintą poveikio vertinimo ataskaitos redakciją, kurioje aptartos išlygos.

¹⁰ Isteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009.

¹¹ SEC(2023) 295.

¹² SWD(2023) 265; SWD(2023) 266.

Bendras poveikio vertinime nustatytas tikslas – parengti naujausią, aktualią, išsamią, apimančią visus ekonomikos sektorius, palyginamą visose valstybėse narėse ir suderintą su susijusiomis statistikos sritimis įmonių darbo rinkos statistiką. Šį tikslą pagal pirmiau minėtas problemas galima suskirstyti į tris konkrečius tikslus:

- pritaikyti reguliavimo sistemą, kad būtų galima lanksčiai tenkinti atsirandančius poreikius, skelbti savalaikiškesnius statistinius duomenis ir skatinti naudoti novatoriškus šaltinius bei metodus (kurių kokybė buvo tinkamai įvertinta);
- išplėsti statistikos aprėptį, kad ji apimtų visą ekonomiką, ir užtikrinti, kad visos valstybės narės teiktų duomenis apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą;
- gerinti suderinamumą su susijusiomis statistikos sritimis.

Politikos galimybės parengtos grupuojant išsamias politikos priemones, kuriomis siekiama konkrečių tikslų.

0 galimybė yra atskaitos scenarijus.

Pagal **1 galimybę** duomenų rinkimas, nurodytas trijuose galiojančiuose reglamentuose, yra integruotas į naują bendrą pagrindų reglamentą, kuris taip pat apima vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą. Apibrėžtys, sąvokos ir metodai yra suderinti, taip pat numatytas bendras planavimas siekiant geriau sinchronizuoti duomenų perdavimą. Išskyrus naują teisinį pagrindą, susijusį su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu, visi patobulinimai, kurie nėra vien tik dabartinių teisės aktų išdėstymas nauja redakcija, ir toliau būtų savanoriški. Todėl taikant 1 galimybę netenkinami atsirandantys poreikiai. Tai tik iš dalies užpildytų esamas aprėpties spragas arba šiek tiek pagerintų įmonių darbo rinkos statistinių duomenų savalaikiškumą keliuose savanoriškai ją taikančiose šalyse.

Pagal **2 galimybę** išplečiama tik darbo užmokesčio struktūros tyrimo aprėptis įtraukiant labai mažas įmones (tik renkant pagrindinę informaciją, kad būtų sumažinta našta), bet ne darbo sąnaudų tyrimo aprėptis. Abiejų šių tyrimų taikymo sritis išplečiama įtraukiant NACE sekciją „Viešasis administravimas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas“, o laisvų darbo vietų statistika apima visą visų šalių ekonomiką. Ketvirčio darbo sąnaudų indekso ir ketverių metų darbo užmokesčio struktūros tyrimo savalaikiškumas šiek tiek pagerintas, o darbo sąnaudų tyrimo – ne. Abiejų tyrimų dažnumas išlieka toks pat kaip ir atskaitos scenarijuje. Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo teisinio pagrindo sukūrimas ir atsirandančių poreikių tenkinimas taip pat yra šios galimybės dalis. Taikant šią galimybę taip pat užtikrinama geresnė visų renkamų duomenų kokybė ir geresnis suderinimas bei planavimas taikant integruotą pagrindų reglamentą.

Pagal **3 galimybę** išsamiai atsižvelgiama į poreikį tobulinti ir suderinti visą įmonių darbo rinkos statistiką, kaip nurodė suinteresuotosios šalys. Ji apima visas nustatytas politikos priemones, o kai buvo numatytos alternatyvios priemonės – plačiausio užmojo politikos priemonės. Šios priemonės yra susijusios su aprėptimi, savalaikiškumu, dideliu darbo užmokesčio struktūros ir darbo sąnaudų tyrimų dažnumu, kokybės ataskaitų teikimu, administracinių duomenų ir novatoriškų šaltinių naudojimu, sąvokų suderinimu visose įmonių darbo rinkos statistikos srityse, užtikrinimu, kad duomenų apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą rinkimas būtų privalomas, ir atsirandančių poreikių tenkinimu. Tai reiškia, kad abiejų tyrimų aprėptis išplečiama įtraukiant labai mažas įmones ir NACE sekciją „Viešasis administravimas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas“, o laisvų darbo vietų statistika apima visą ekonomiką. Darbo užmokesčio struktūros tyrimo savalaikiškumas rodo, kad padėtis labai pagerėjo, o iš darbo sąnaudų tyrimo matyti, kad padėtis pagerėjo nežymiai;

darbo sąnaudų indekso savalaikiškumas taip pat gerėja. Pasirinkus šią galimybę, darbo įmonių rinkos statistikai būtų naudingas patobulintas kokybės ataskaitų teikimas ir geresnis suderinimas bei planavimas taikant vieną integruotą pagrindų reglamentą.

Buvo atliktas keturių poveikio vertinimui atrinktų galimybių kokybinis vertinimas. Jo metu buvo vertinamas proporcingumas, veiksmingumas, efektyvumas ir nuoseklumas.

Remiantis nacionalinių statistikos institucijų pateikta informacija pagrįstais skaičiavimais, pasirinkus 3 galimybę gerokai padidėtų įmonėms tenkanti našta, o dėl to jų atsakymų į tyrimų klausimus pateikimo išlaidos padidėtų 88 proc. Pasirinkus 2 galimybę įmonėms tenkanti našta padidėtų 11 proc. Pagal 3 galimybę duomenų rengėjų sąnaudos padidėja 64 proc., palyginti su 12 proc. pagal 2 galimybę. Pasirinkus 1 galimybę, įmonėms ir nacionalinėms statistikos institucijoms tenkanti našta ir sąnaudos labai padidėtų.

Visomis galimybėmis užtikrinamas proporcingumas. Nors 3 galimybė apima platesnio užmojo pasiūlymus, pavyzdžiui, du kartus dažniau atlikti du duomenų rinkimus, kurie šiuo metu atliekami kas ketverius metus, ji nebuvo laikoma realia, atsižvelgiant į dabartinį poreikį riboti išlaidas ir našta. Todėl mažai tikėtina, kad šiuo metu šią galimybę galėtų įgyvendinti Europos statistikos sistema. Nors 3 galimybė yra veiksmingiausia, ji taip pat yra brangiausia ir užkrauna didžiausią naštą įmonėms. Duomenų teikėjų teigimu, įgyvendinant 3 galimybę šioje srityje taip pat kiltų didelių sunkumų. Nustatyta, kad pagal 2 galimybę duomenų naudotojų ir teikėjų poreikiai tenkinami ekonomiškai efektyviausiu būdu. Todėl tinkamiausia yra 2 galimybė. Pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto atitinka šią galimybę.

• **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pasirinkus priimtinausią galimybę (2 galimybė) bus užtikrintas supaprastinimas ir didesnis veiksmingumas šiais trimis būdais:

- (a) esami trys pagrindų reglamentai sujungiami į vieną teisės aktą;
- (b) skatinama naudoti alternatyvius administracinius šaltinius ir šiuolaikines skaitmenines technologijas, įskaitant duomenų rinkimą iš interneto ir automatinį duomenų apie darbo užmokestį perdavimą, nes tai padės sumažinti įmonėms apskritai ir ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) tenkančią naštą. Tai būtų galima pasiekti iš įmonių darbo užmokesčio sistemų ir darbo skelbimų internete gaunant pajamų ir darbo sąnaudų duomenis. Nauji administraciniai ir novatoriški duomenys taip pat turėtų padėti patenkinti atsirandančius poreikius;
- (c) renkami tik tų šalių su pameistriais susiję kintamieji, kuriose jie sudaro didelę visų darbuotojų dalį (daugiau nei 1 proc.).

Į pagal 2 galimybę siūlomo darbo užmokesčio struktūros tyrimą įtraukiant labai mažas įmones, naštos padidėjimas visoms MVI sudaro 0,24 proc. dabartinės vidutinės naštos kas ketverius metus. Tai grindžiama 2,5 proc. vidutiniu imčių dydžiu, taikomu MVI. Be to, išplėtimas apims tik ribotą informaciją ir bus suderintas su pameistrių darbo sąnaudų tyrimo supaprastinimu.

Siūloma galimybė visiškai atitinka skaitmenizacijai atviro politikos formavimo principą: skaitmenizacija yra Europos statistikos sistemos statistinių procesų pagrindas („standartiškai skaitmeninis“). Siekiant kuo labiau sumažinti nacionalinių statistikos institucijų išlaidas ir respondentams tenkančią naštą, bus įgyvendinamos konkrečios skaitmeninės priemonės (internetinės formos, skaitmeniniai procesai, IT programos).

- **Pagrindinės teisės**

Atliekant poveikio vertinimą nustatytas galimas teigiamas netiesioginis poveikis pagrindinėms teisėms. Geresnės kokybės statistiniai duomenys apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą (įskaitant geresnius duomenis apie labai mažose įmonėse dirbančius asmenis) pagerintų pagrindinių teisių politiką.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymu nenumatoma finansuoti reguliaraus duomenų rinkimo, tačiau numatoma, kad ES bendrai finansuos modernizavimo veiksmus, įskaitant bandomuosius tyrimus ir galimybių studijas valstybėse narėse. Be to, reikės, kad Komisijos (Eurostato) žmogiškųjų ir veiklos (IT) ištekliai išliktų stabilūs, kad būtų galima atsverti dėl daug geresnio duomenų rinkimo susidariusį reglamentavimo, stebėsenos ir duomenų rengimo krūvį.

Bendras pasiūlymo finansinis poveikis yra neribotos trukmės. Numatomas poveikis biudžetui likusiu dabartinio 2021–2027 m. ES ilgalaikio biudžeto (dar vadinamo daugiamečiu finansine programa) laikotarpiu po reglamento įsigaliojimo išdėstytas finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Manoma, kad siūlomą reglamentą Europos Parlamentas ir Taryba priims 2024 m., o netrukus po to Komisija priims įgyvendinimo priemones. Reglamentas bus tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Tikimasi, kad pagal naująjį reglamentą valstybės narės nuo 2026 ataskaitinių metų pradės teikti Komisijai duomenis, susijusius su laisvų darbo vietų statistika, darbo užmokesčio struktūros tyrimu, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu ir darbo sąnaudų indeksais, o nuo 2028 m. – su darbo sąnaudų tyrimu. Priimto reglamento įgyvendinimas bus reguliariai stebimas ir vertinamas, kaip numatyta poveikio vertinime. Jame taip pat numatyta stebėsenos tvarka, įskaitant pasiūlymus dėl naudotinų rodiklių.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siūlomu reglamentu nustatoma nauja Europos įmonių darbo statistikos sistema. Į ją įtraukta dabartinė darbo užmokesčio ir darbo sąnaudų struktūros ir pasiskirstymo, darbo sąnaudų indekso, laisvų darbo vietų, taip pat vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo statistika. Reglamente taip pat nurodyta, kad valstybės narės turi teikti 3 sričių (darbo užmokesčio, darbo sąnaudų, darbo jėgos paklausos), 5 susijusių temų ir 20 potemių statistinius duomenis. Jie grindžiami straipsniais, susijusiais su tema, apibrėžtimis, duomenų šaltiniais ir metodais (įskaitant konkrečias pakartotinio administracinių duomenų šaltinių naudojimo sąlygas), duomenų reikalavimais, išankstiniais įverčiais, statistine visuma ir vienetais, *ad hoc* duomenų reikalavimais, kokybės reikalavimais ir kokybės ataskaitomis, bandomaisiais tyrimais ir galimybių studijomis bei galimais finansiniais įnašais.

Išsami informacija apie duomenims keliamus reikalavimus bus nurodyta įgyvendinimo aktuose, tačiau siūlomame reglamente numatyta galimybė deleguotaisiais aktais iš dalies keisti potemių sąrašą, jų periodiškumą, ataskaitinius laikotarpius ir duomenų perdavimo terminus. Pasiūlyme taip pat numatyta galimybė reaguoti į būsimus duomenų poreikius renkant *ad hoc* duomenis. Galiausiai siūlomame reglamente numatytas galimas bendras

finansavimas siekiant toliau modernizuoti statistikos rengimo sistemas ir prireikus atlikti bandomuosius tyrimus ir galimybių studijas. Šie Komisijai suteikti įgyvendinimo ir deleguotieji įgaliojimai, taip pat galimybė inicijuoti bandomuosius tyrimus ir (arba) galimybių studijas, siūlomi siekiant išlaikyti tam tikrą naujosios sistemos lankstumą, kad būtų atsižvelgiama į naujus naudotojų poreikius ir naujų duomenų šaltinių teikiamas galimybes ilguoju laikotarpiu.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 530/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 450/2003 ir (EB) Nr. 453/2008

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 338 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹³,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁴,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistika reikalinga formuojant, įgyvendinant ir vertinant Sąjungos politiką, visų pirma susijusią su ekonomine, socialine ir teritorine sanglauda, Europos užimtumo strategija, Europos socialinių teisių ramsčiu ir Europos semestru;
- (2) makroekonominių disbalansų prevencijai ir naikinimui pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011¹⁵ ir deramo minimaliojo darbo užmokesčio stebėsenai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2041¹⁶ reikia tikslios informacijos apie valandinių darbo sąnaudų ir darbo užmokesčio lygio raidą valstybėse narėse;
- (3) Europos Centrinis Bankas, vykdydamas bendrą pinigų politiką, naudoja Europos įmonių darbo rinkos statistiką, kad galėtų stebėti dėl darbo sąnaudų kylančią infliacijos ir defliacijos riziką. Todėl reikalingi tikslūs, laiku pateikiami ir palyginami Sąjungos statistiniai duomenys apie darbo sąnaudų raidą;

¹³ OL C , , p. .

¹⁴ OL C , , p. .

¹⁵ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

¹⁶ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje, (OL L 275, 2022 10 25, p. 33).

- (4) būtina išplėsti laisvų darbo vietų statistikos aprėptį ir darbo sąnaudų indekso savalaikiškumą, nes abu rodikliai išvardyti tarp pagrindinių Europos ekonominių rodiklių (PEER)¹⁷, kurių reikia pinigų ir ekonomikos politikai stebėti;
- (5) siekiant stebėti, kaip įgyvendinami darnaus vystymosi tikslai pagal Jungtinių Tautų (JT) darbotvarkę iki 2030 m., visų pirma 5 tikslą dėl lyčių lygybės, būtinas teisinis pagrindas metinių duomenų apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą perdavimui reguliuoti;
- (6) siekiant įgyvendinti moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio užimtumo bei profesinės veiklos srityje principą¹⁸, reikia palyginamų duomenų apie vyrų ir moterų gaunamą darbo užmokestį. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/970, kuria siekiama griežtesnio vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principo taikymo¹⁹, reikalaujama, kad valstybės narės kasmet nustatytu laiku pateiktų Komisijai naujausius duomenis apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą. Ši prievolė turėtų būti papildyta tinkama būtina statistine sistema duomenims apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą rinkti ir perduoti;
- (7) siekiant supaprastinti galiojančius teisės aktus ir skatinti suderinti jų taikymo sritį, sąvokas, apibrėžtis ir kokybės ataskaitų teikimą, šis reglamentas turėtų apimti visą Europos įmonių darbo rinkos statistiką;
- (8) šiame reglamente turėtų būti atsižvelgiama į naujus poreikius, atsiradusius plėtojant ir stiprinant Sąjungą ir euro zoną, su sąlyga, kad jo nuostatomis nebūtų sukuriamas neproporcinga našta respondentams ar nacionalinėms statistikos institucijoms;
- (9) siekdamas sumažinti įmonėms, visų pirma MVĮ, tenkančią naštą, nacionalinės statistikos institucijos turėtų apsvarstyti galimybę naudoti administracinius ir novatoriškus šaltinius, kurių pagrindinis tikslas nėra statistinių duomenų teikimas, ir taip pakeisti ar papildyti statistinius tyrimus, atsižvelgiant į oficialiajai statistikai taikomus kokybės reikalavimus. Naujausi technologiniai ir skaitmeniniai pokyčiai gali padėti siekti šio tikslo;
- (10) siekiant padidinti darbo rinkos statistikos rengimo procesų veiksmingumą ir sumažinti statistinę naštą respondentams, nacionalinės statistikos institucijos turėtų turėti greitos ir nemokamos prieigos prie visų nacionalinių administracinių įrašų teisę, teisę jais naudotis ir juos susieti su statistiniais duomenimis, kiek to reikia Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikai plėtoti, rengti ir skleisti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 223/2009²⁰ 17a straipsnį;
- (11) Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 yra šio reglamento orientacinė sistema, be kita ko, kiek tai susiję su konfidencialių duomenų apsauga;

¹⁷ 2002 m. lapkričio 27 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl euro zonos statistikos „Tobulinant euro zonos statistikos ir rodiklių metodikas“, COM(2002) 0661 *final*.

¹⁸ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (OL L 204, 2006 7 26, p. 23).

¹⁹ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/970, kuria siekiant griežtesnio vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principo taikymo nustatomi minimalieji darbo užmokesčio skaidrumo reikalavimai (OL L 132, 2023 5 17, p. 21).

²⁰ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

- (12) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. sukurti bendrą sistemą, skirtą sistemingai rengti aukštos kokybės Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikai, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl nuoseklumo ir palyginamumo šio tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (13) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725²¹ 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę 2012 m. sausio 12 d.;
- (14) siekiant tinkamai įgyvendinti šį reglamentą valstybėse narėse, prieš pirmą kartą renkant duomenis reikia ne mažiau kaip 12 mėnesių nuo jo įsigaliojimo dienos;
- (15) konsultuotasi su Europos statistikos sistemos komitetu,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma bendra teisinė Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos sistema.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų sąvokų apibrėžtys:

- (1) statistinis vienetas – subjektas, kurio duomenys renkami arba kaupiami;
- (2) įmonė – juridinių vienetų grupė, apibrėžta Tarybos reglamente (EEB) Nr. 696/93²². Tai apima ne rinkos gamintojus ir kitus institucinius vienetus, priklausančius valdžios sektoriui;
- (3) vietinis vienetas – įmonė arba jos dalis, esanti tam tikroje geografiniu atžvilgiu identifikuojamoje vietoje;
- (4) įmonė rezidentė (atitinkamai vietinis vienetas rezidentas) – įmonė (atitinkamai vietinis vienetas), savo vykdoma ekonomine veikla prisidedanti prie bendrojo vidaus produkto (BVP);
- (5) darbuotojas – bet koks asmuo, nepriklausomai nuo jo pilietybės, gyvenamosios vietos arba darbo valstybėje narėje trukmės, sudaręs tiesioginę darbo sutartį su įmone (susitarimas gali būti tiek formalus, tiek neformalus) ir gaunantis atlyginimą, neatsižvelgiant į atliekamo darbo pobūdį, dirbtų valandų skaičių (darbas visą ar ne

²¹ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

²² 1993 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 696/93 dėl statistinių vienetų gamybos sistemai stebėti ir analizuoti Bendrijoje (OL L 76, 1993 3 30, p. 1), PRIEDO III skirsnio A poskirsnis.

visą darbo dieną) ir sutarties trukmę (terminuota arba neterminuota, įskaitant sezoninio darbo sutartis); darbuotojui už darbą apmokėti skirtos lėšos gali būti mokamos kaip darbo užmokestis, įskaitant priemokas, vienetinį darbo užmokestį ir užmokestį už pamaininį darbą, pašalpas, honorarus, komisinius ir atlyginimą natūra;

- (6) darbdavys – įmonė arba vietinis vienetas, sudaręs tiesioginę darbo sutartį su darbuotoju (neatsižvelgiant į tai, ar susitarimas yra formalus, ar neformalus);
- (7) sritis – vienas arba keli duomenų rinkiniai, aprėpiantys vieną ar kelias temas;
- (8) tema – rinktinės informacijos apie duomenų rinkinio statistinius vienetus turinys; kiekvieną temą sudaro kelios potemės;
- (9) potemė – išsamus rinktinės informacijos apie statistinius vienetus turinys, susijęs su konkrečia tema; kiekvieną potemę sudaro vienas arba keli kintamieji;
- (10) kintamasis – vieneto charakteristika, kuriai gali būti būdinga daugiau nei viena tam tikro verčių rinkinio vertė, kuri gali būti absoliutus skaičius, proporcija arba nuoroda į poziciją klasifikatoriuje;
- (11) suskirstymas – iš anksto nustatytas atskiras, išsamus ir su kitais rinkiniais nesutampantis reikšmių rinkinys, kurį galima priskirti statistinius vienetus apibūdinančiam kintamajam;
- (12) mikroduomenys – tik su vienu statistiniu vienetu susiję duomenys be tiesioginio identifikatoriaus;
- (13) suvestiniai duomenys – duomenys, susiję su kelių statistinių vienetų rinkiniu;
- (14) statistinė visuma – statistinių vienetų, su kuriais susijusią informaciją ir įverčius reikia pateikti, rinkinys;
- (15) imčių sąrašas – sąrašas, žemėlapis ar kitokia vienetų specifikacija, kuria nustatoma statistinė visuma, kuri yra visa suskaičiuota arba kurios imtis yra sudaryta;
- (16) imtis – imties sąrašo poaibis, kurio elementai atrenkami remiantis procesu, kurio atrankos tikimybė yra žinoma ir kuris sudaromas taip, kad būtų galima gauti tinkamus statistinės tiriamosios visumos įverčius;
- (17) respondentas – duomenis teikiantis vienetas, kuris teikia informaciją tyrimą atliekančiai institucijai;
- (18) tyrimo duomenys – duomenys, surinkti iš respondentų imties ir ekstrapoliuoti statistinei visumai taikant tinkamus matematinius metodus;
- (19) administraciniai įrašai – ne administracinio subjekto (paprastai – viešosios įstaigos), kurio pagrindinė paskirtis nėra statistikos teikimas, surinkti duomenys;
- (20) kiti šaltiniai – neadministracinio subjekto surinkti duomenys, įskaitant privačius įrašus, interneto svetaines ir duomenų bazines, kurių pagrindinis tikslas nėra oficialios statistikos teikimas;
- (21) statistinis klasifikatorius – susijusių, bet tarpusavyje nesuderinamų kategorijų sąrašas su vienu ar keliais išsamumo lygiais, skirtas tai tam tikros statistikos srities informacijai struktūrizuoti pagal jos panašumus;
- (22) ataskaitinis laikotarpis – laikotarpis, su kuriuo yra susiję duomenys;
- (23) duomenų rinkimo laikotarpis – laikotarpis, kuriuo duomenys renkami;

- (24) metaduomenys – informacija, kuri reikalinga statistikai naudoti ir aiškinti ir kuria duomenys aprašomi struktūrizuoti;
- (25) iš anksto patikrinti duomenys – valstybių narių pagal bendrai sutartas tvirtinimo taisykles patikrinti duomenys;
- (26) kokybės ataskaita – ataskaita, kurioje pateikiama informacija apie statistinio produkto ar proceso kokybę.

3 straipsnis

Šaltiniai ir metodai

1. Statistiniams duomenis pagal šį reglamentą kaupti valstybės narės naudoja arba pakartotinai naudoja vieną iš toliau nurodytų šaltinių arba jų derinį, jei jie atitinka 8 straipsnyje nurodytus kokybės standartus:

- (a) tyrimų duomenis;
- (b) administracinius įrašus;
- (c) kitus šaltinius.

2. Įmonių darbo rinkos statistikai skirti tyrimai grindžiami imtimis, kurie yra reprezentatyvūs statistinės visumos atžvilgiu. Įmonių arba vietinių vienetų imtys sudaromos iš nacionalinių statistinių verslo registrų, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/2152 8 straipsnio 4 dalyje.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai (Eurostatui) išsamią informaciją apie naudojamus šaltinius ir metodus 8 straipsnio 4 dalyje nurodytose kokybės ataskaitose.

4 straipsnis

Duomenų reikalavimai

1. Įmonių darbo rinkos statistika apima šias sritis ir temas:

- (a) darbo užmokestį:
 - i) darbo užmokesčio struktūrą;
 - ii) vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą;
- (b) darbo sąnaudas:
 - i) darbo sąnaudų struktūrą;
 - ii) darbo sąnaudų indeksą;
- (c) darbo jėgos paklausą:
 - i) laisvas darbo vietas.

Darbo sąnaudų indekso, nurodyto b punkto ii papunktyje, ir laisvų darbo vietų, nurodytų c punkto i papunktyje, temos apima jų atitinkamus išankstinius įverčius, nurodytus 5 straipsnyje.

2. Kiekvienos 1 dalyje išvardytos temos potemės, jų atitinkamas periodiškumas, ataskaitiniai laikotarpiai ir duomenų perdavimo terminai nustatomi priede.

3. Komisijai pagal 13 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas priede pateiktas potemių sąrašas, periodiškumas, ataskaitiniai laikotarpiai ir perdavimo terminai.

4. Naudodamasi įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus pagal 3 dalį, Komisija užtikrina, kad pakeitimais valstybėms narėms ir respondentams nebūtų užkraunama didelė ir neproporcinga našta. Šiuo tikslu pradedamos 9 straipsnyje nustatytos galimybių studijos, tinkamai įvertinami jų rezultatai ir į juos atsižvelgiama.

5. Duomenys perduodami Komisijai (Eurostatui) suvestinių duomenų forma, išskyrus 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytą teminės darbo užmokesčio struktūros duomenis, kurių atveju perduodami atskirų darbuotojų ir vietinių vienetų mikroduomenys.

6. Valstybės narės pateikia iš anksto patikrintus duomenis ir susijusius metaduomenis, naudodamos Komisijos (Eurostatui) nurodytą kiekvieno duomenų rinkinio techninį formatą. Duomenys Komisijai (Eurostatui) pateikiami naudojant vieną bendrą prieigą.

7. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nurodomi šie kiekvienos temos elementai:

- (a) kintamųjų skaičius ir apibūdinimas;
- (b) klasifikatoriai ir duomenų suskirstymas;
- (c) tikslumo tikslai;
- (d) metaduomenys, kurie turi būti perduodami tokiu pačiu periodiškumu, ataskaitiniu laikotarpiu ir terminais, kaip ir su jais susiję duomenys;
- (e) duomenų rinkimo laikotarpiai.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros likus ne mažiau kaip 12 mėnesių iki atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pradžios.

5 straipsnis

Išankstiniai įverčiai

1. 4 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nurodyto darbo sąnaudų indekso ir 4 straipsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nurodyto laisvų darbo vietų išankstinius įverčius perduota:

- (a) valstybės narės, kurių metinis darbuotojų skaičius sudaro daugiau kaip 3 proc. bendro ES darbuotojų skaičiaus kiekvienais iš trejų metų iš eilės, ir
- (b) euro zonos valstybės narės, kurių metinis darbuotojų skaičius sudaro daugiau kaip 3 proc. bendro euro zonos skaičiaus kiekvienais iš trejų metų iš eilės;

2. 1 dalyje nurodytas darbuotojų dalis visame ES ir euro zonos darbuotojų skaičiuje įvertina Komisija (Eurostatas), remdamasi turimais ES darbo jėgos tyrimo metiniais duomenimis.

3. Jei pasikeičia valstybių narių, kurių metinis darbuotojų skaičius viršija 1 dalies a ir b punktuose nurodytas ribas, sąrašas, Komisija (Eurostatas) apie tai praneša atitinkamai (-oms) valstybei (-ėms) narei (-ėms) per šešis mėnesius nuo laikotarpio, per kurį buvo įvertinta 3 proc. riba, pabaigos. Jei atnaujintos darbuotojų dalys nesiekia 1 dalies a ir b punktuose nurodytų atitinkamų ribų, atitinkamai (-oms) valstybei (-ėms) narei (-ėms) leidžiama nutraukti

išankstinių įverčių perdavimą nuo pirmųjų kalendorinių metų, einančių po pranešimo dienos, ataskaitinio ketvirčio. Jei atnaujintos dalys viršija tas ribas, atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) perduoda išankstinius įverčius nuo trečiųjų kalendorinių metų po pranešimo dienos pirmojo ataskaitinio ketvirčio.

6 straipsnis

Statistiniai vienetai ir statistinė visuma

1. Pagal šį reglamentą rengiami vieno ar kelių šių statistinių vienetų statistiniai duomenys:

- (a) įmonių;
- (b) vietinių vienetų;
- (c) darbuotojų.

2. 4 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nurodytų darbo sąnaudų indekso ir 4 straipsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nurodytų laisvų darbo vietų temų statistinę visumą sudaro visos įmonės arba visi vietiniai vienetai, kurie yra valstybės narės rezidentai ir atitinka šias sąlygas:

- (a) jų pagrindinė ekonominė veikla įtraukiama į bet kurią NACE klasifikatoriaus²³ sekciją, išskyrus sekcijas „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“, „Namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla; namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų gaminių gamyba ir paslaugų teikimu“ ir „Eksteritorinių organizacijų ir įstaigų veikla“, ir
- (b) juose dirba vienas ar daugiau darbuotojų.

3. 4 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytų darbo užmokesčio struktūros ir 4 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje nurodytų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo temų atveju, kiek tai susiję su duomenimis apie darbdavį, statistinę visumą sudaro visos įmonės arba visi vietiniai vienetai, kurie yra valstybės narės rezidentai ir atitinka šias sąlygas:

- (a) jų ekonominė veikla yra įtraukta į bet kurią NACE klasifikatoriaus sekciją, išskyrus sekcijas „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“, „Namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla; namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų gaminių gamyba ir paslaugų teikimu“ ir „Eksteritorinių organizacijų ir įstaigų veikla“, ir
- (b) juose dirba vienas ar daugiau darbuotojų.

Darbo užmokesčio struktūros ir vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo temų atveju, kiek tai susiję su duomenimis apie darbdavį, statistinę visumą sudaro visi darbuotojai, kurių vietinis vienetas priklauso statistinei visumai, apibrėžtai pirmos pastraipos a ir b punktuose.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies a ir b punktų, kiek tai susiję su 2026 m. ataskaitinio laikotarpio duomenimis apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, perduodami visų vietos vienetų, kurie priklauso įmonėms, turinčioms 10 ar daugiau darbuotojų, ir kurie, kaip ir veikla, kuriai

²³ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinę ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

netaikomas 3 dalies a punktas, nepriskiriami NACE klasifikatoriaus sekcijai „Viešasis administravimas ir gynyba“; privalomasis socialinis draudimas“, duomenys.

5. Kalbant apie 4 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje nurodytą darbo užmokesčio struktūros temą, statistinę visumą sudaro visi vietiniai vienetai, kurie yra valstybės narės rezidentai ir atitinka šias sąlygas:

- (a) jų ekonominė veikla yra įtraukta į bet kurią NACE klasifikatoriaus sekciją, išskyrus sekcijas „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“, „Namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla; namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų gaminių gamyba ir paslaugų teikimu“ ir „Eksteritorinių organizacijų ir įstaigų veikla“, ir
- (b) jie priklauso įmonėms, kuriose dirba 10 ar daugiau darbuotojų.

7 straipsnis

Ad hoc duomenų reikalavimai

1. Komisijai pagal 13 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nurodant informaciją, kurią valstybės narės turi pateikti *ad hoc* pagrindu, kai, atsižvelgiant į šio reglamento taikymo sritį, manoma, kad papildomų duomenų rinkimas yra būtinas papildomiems statistikos poreikiams patenkinti. Tais deleguotaisiais aktais nustatoma:

- (a) *ad hoc* rinktinų duomenų potėmės, susijusios su 4 straipsnyje nurodytomis sritimis ir temomis, ir priežastys, kodėl reikia tokių papildomų statistinių duomenų;
- (b) ataskaitiniai laikotarpiai ir duomenų perdavimo terminai.

2. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti 1 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus nuo 2028 ataskaitinių metų, o tarp kiekvieno *ad hoc* duomenų rinkimo turi būti praėję ne mažiau kaip dveji metai.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patikslinama 1 dalyje nurodyta *ad hoc* informacija ir metaduomenys. Šiuose įgyvendinimo aktuose, kai tinkama, nustatomi šie techniniai elementai:

- (a) kintamųjų skaičius ir apibūdinimas;
- (b) klasifikatoriai ir duomenų suskirstymas;
- (c) išsamios įtrauktų statistinių vienetų specifikacijos;
- (d) metaduomenys, kurie turi būti perduoti;
- (e) duomenų rinkimo laikotarpiai.

Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ne vėliau kaip prieš 24 mėnesius iki atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pradžios.

8 straipsnis

Kokybės reikalavimai ir kokybės ataskaitų teikimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių perduodamų duomenų ir metaduomenų kokybei užtikrinti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad duomenys, gauti naudojant 3 straipsnyje nurodytus šaltinius, apimtų visus 6 straipsnyje apibrėžtus statistinius vienetus ir statistinę visumą bei tikslius jų įverčius.
3. Įgyvendinant šį reglamentą taikomi Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnio 1 dalyje apibrėžti kokybės kriterijai.
4. Valstybės narės perduoda kokybės ataskaitas apie šaltinius ir metodus, susijusius su kiekviena iš 4 straipsnyje išvardytų temų.
5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma kokybės ataskaitų teikimo praktinė tvarka ir turinys. Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
6. Valstybės narės praneša Komisijai (Eurostatui) apie bet kokią susijusią informaciją ar pokyčius, susijusius su šio reglamento įgyvendinimu ir galinčius paveikti perduodamų duomenų kokybę. Informacija pateikiama kuo skubiau ir ne vėliau kaip per tris mėnesius po bet kurio tokio pakeitimo įsigaliojimo.
7. Komisijos (Eurostato) tinkamai pagrįstu prašymu valstybės narės pateikia papildomos informacijos, būtinos statistinės informacijos kokybei įvertinti.
8. Komisija (Eurostatas) įvertina perduotų duomenų kokybę, naudotus šaltinius ir metodus bei imčių sąrašus.

9 straipsnis

Pagrįstumo ir bandomieji tyrimai

1. Siekdama pagerinti įmonių darbo rinkos statistiką arba sumažinti įmonėms tenkančią naštą, Komisija (Eurostatas) gali inicijuoti galimybių studijas ir bandomuosius tyrimus. Tokių tyrimų tikslas – gerinti kokybę ir palyginamumą, nagrinėti naujas galimybes ir įgyvendinti naujas funkcijas, kad būtų galima patenkinti naudotojų poreikius, gerinti tyrimų ir kitų duomenų šaltinių integravimą ir mažinti respondentams tenkančią naštą. Tyrimuose atsižvelgiama į technologinius ir skaitmeninius pokyčius.
2. Valstybės narės gali dalyvauti tuose tyrimuose savanoriškai. Bendradarbiaudamos su Komisija (Eurostatu) jos užtikrina, kad tyrimai būtų reprezentatyvūs Sąjungos lygmeniu.
3. Tų tyrimų rezultatus Komisija (Eurostatas) įvertina bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis. Komisija (Eurostatas), bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, parengia tyrimų išvadų ataskaitas.

10 straipsnis

Finansavimas

1. Nacionalinėms statistikos institucijoms ir kitoms nacionalinėms institucijoms, nurodytoms Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje, gali būti skiriamas finansinis įnašas iš Sąjungos bendrojo biudžeto šiems tikslams:

- (a) nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos ir ne vėliau kaip iki 2029 m. gruodžio 31 d. patobulinti įmonių darbo rinkos statistikos šaltinius, įskaitant imčių sąrašus;
- (b) tobulinti įmonių darbo rinkos statistikos rengimo metodus, įskaitant 9 straipsnyje nurodytas galimybių studijas ir bandomuosius tyrimus.

Sąjunga nefinansuoja reguliaraus statistinių duomenų, kurie turi būti perduodami pagal šį reglamentą, rengimo išlaidų.

2. Sąjungos finansinis įnašas neviršija 90 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

11 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisija tinkamomis priemonėmis užtikrina, kad įgyvendinant pagal šį reglamentą finansuojamus veiksmus Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugoti taikant prevencines kovos su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus, ir, jei nustatoma pažeidimų, susigražinant nepagrįstai išmokėtas sumas ir prireikus taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas administracines ir finansines sankcijas.

2. Komisijai arba jos atstovams ir Audito Rūmams suteikiami įgaliojimai atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų pagal šį reglamentą, auditą, pasitelkiant dokumentų auditą ir patikrinimus vietoje.

3. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali, laikydamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013²⁴ ir Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96²⁵ nustatytų nuostatų ir procedūrų, atlikti tyrimus, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar vykdant pagal šį reglamentą finansuojamą dotacijos susitarimą, dotacijos sprendimą ar sutartį, nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams, susijusiems su pagal šį reglamentą finansuojamais susitarimais dėl dotacijos arba sprendimais ar sutartimis dėl dotacijos.

4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalims, bendradarbiavimo susitarimuose su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, sutartyse, susitarimuose bei sprendimuose dėl dotacijos, sudaromuose ar priimamuose įgyvendinant šį reglamentą, įrašomos nuostatos, kuriomis Komisijai, Audito Rūmams, Europos prokurorui ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą ir tyrimus, atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją.

²⁴ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

²⁵ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

12 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Jei taikant šį reglamentą arba pagal jį priimtus deleguotuosius ar įgyvendinimo aktus reikia iš esmės pakeisti valstybės narės nacionalinę statistikos sistemą, Komisija gali įgyvendinimo aktais leisti valstybei narei ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas. Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Leisdama taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas Komisija atsižvelgia į valstybių narių statistinių duomenų palyginamumą ir reikiamų reprezentatyvių ir patikimų Europos suvestinių rodiklių apskaičiavimą laiku. Komisija taip pat užtikrina, kad ir toliau nepertraukiamai būtų laikomasi į šį reglamentą įtrauktų su statistika, metaduomenimis ir kokybe susijusių reikalavimų, kurie anksčiau buvo įtraukti į panaikintus reglamentus.

2. Atitinkama valstybė narė per tris mėnesius nuo šio reglamento arba pagal jį priimtų deleguotųjų ar įgyvendinimo aktų įsigaliojimo dienos pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą prašymą.

13 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 4 straipsnio 3 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [Leidinių biurui: įrašyti tiksliai reglamento įsigaliojimo datą].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 4 straipsnio 3 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 4 straipsnio 3 dalį ir 7 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

14 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Reglamentu (EB) Nr. 223/2009 įsteigtas Europos statistikos sistemos komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

15 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentai (EB) Nr. 530/1999, (EB) Nr. 450/2003 ir (EB) Nr. 453/2008 panaikinami nuo 2026 m. sausio 1 d.
2. Nuorodos į panaikintus reglamentus laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

16 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2026 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.

1.5.3. Panašios patirties išvados

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)**
- 3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams**
 - 3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka*
 - 3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas*
 - 3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka*
 - 3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai*
 - 3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*
 - 3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms**

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 530/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 450/2003 ir (EB) Nr. 453/2008

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

3403 – Statistinės informacijos rengimas

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai²⁶

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

X vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Bendrasis veiksmo tikslas – parengti naujausią, aktualią, išsamią, apimančią pagrindinius ekonomikos sektorius, palyginamą visose valstybėse narėse ir suderinimą su susijusiomis statistikos sritimis įmonių darbo rinkos statistiką.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Bendrąjį tikslą galima suskirstyti į tris konkrečius tikslus:

pritaikyti reguliavimo sistemą, kad būtų galima lanksčiai tenkinti naujus poreikius, skelbti savalaikiškesnius statistinius duomenis ir skatinti naudoti novatoriškus šaltinius bei metodus (kurių kokybė buvo tinkamai įvertinta);

išplėsti statistikos aprėptį, kad ji apimtų visą ekonomiką, ir užtikrinti, kad visos valstybės narės teiktų duomenis apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą;

gerinti suderinamumą su susijusiomis statistikos sritimis.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Numatomi rezultatai:

– geresnis Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos derinimas ir palyginamumas;

– šališkumo, susijusio su duomenimis apie laisvas darbo vietas ir darbo vietas ir darbo užmokestį, panaikinimas;

²⁶

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

- geresnis duomenų apie darbo užmokesčio struktūrą ir darbo sąnaudų indeksą savalaikiškumas;
- geresnis ataskaitų apie administracinių ir novatoriškų duomenų, pakartotinai naudojamų rengiant įmonių darbo rinkos statistiką, kokybę teikimas.

Šie rezultatai padės pagerinti duomenų naudotojų pasitenkinimą ir įvertinti minimaliojo darbo užmokesčio bei lygybės politiką.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Naujosios Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos teisinės sistemos veiksmingumas bus stebimas ir vertinamas atsižvelgiant į konkrečius tikslus.

Naujosios teisinės sistemos įgyvendinimo etapu Komisija (Eurostatas) toliau rengs reguliarius ekspertų grupių posėdžius su nacionalinėmis statistikos institucijomis partnerėmis ESS, kad aptartų ir išaiškintų visus galinčius kilti klausimus. Taip tęsiama ilgalaikė gero ir glaudaus Eurostato ir jo ESS partnerių bendradarbiavimo techniniais ir statistikos klausimais patirtis. Bendradarbiaujant, be kita ko, bus kruopščiai bendrai rengiami pagrindiniai įgyvendinimo aktai, kuriais reglamentuojami išsamių naujų statistinių duomenų ir metaduomenų reikalavimai, labai svarbūs tiek statistikos naudotojams, tiek rengėjams. Planuojama, kad įgyvendinimo etapas bus užbaigtas pirmu vertinimu, kurį atliekant daugiausia dėmesio bus skiriama naujos teisinės sistemos įgyvendinimui, veikimui ir pradiniam poveikiui. Siekiant gauti pakankamai informacijos apie veiklos rezultatus, ši vertinimą planuojama atlikti per trejus–penkerius metus nuo naujos teisinės sistemos įsigaliojimo. Tai atitinka geresnio reglamentavimo gaires, pagal kurias atliekant vertinimus turėtų būti prieinami bent trejų metų duomenys.

Pradėjus taikymo etapą Komisija (Eurostatas) planuoja teisės aktų veikimą ir poveikį vertinti kas trejus–penkerius metus.

Galimų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių sąrašas pateiktas poveikio vertinimo ataskaitos (SWD(2023) 265) 13 lentelėje.

Komisija (Eurostatas) rengia bendras Europos statistikos gaires ir nustato kokybės ataskaitų reikalavimus, susijusius su statistikos plėtojimu, rengimu ir sklaida. Į kokybės ataskaitas, kurias turi parengti valstybės narės, turi būti įtrauktos konkrečios patikros, susijusios su tuo duomenų rinkimu. Taip bus užtikrinama statistinių duomenų ir metaduomenų kokybė.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Siūlomu reglamentu siekiama sukurti naują integruoto įmonių darbo rinkos statistikos rengimo sistemą. Dabartinis valstybių narių duomenų rinkimas bus suderintas, paprastesnis ir savalaikiškesnis, o jo aprėptis bus išplėsta, kad būtų geriau tenkinami politikos poreikiai. Pagal naująją sistemą planuojamas pirmasis duomenų rinkimo ataskaitinis laikotarpis bus 2026 metais.

Siekiant sukurti ir įgyvendinti šią naują sistemą, kaip planuojama, naująjį reglamentą Europos Parlamentas ir Taryba turėtų priimti 2024 m., kad įgyvendinimo aktus dėl pirmųjų duomenų rinkimo taip pat būtų galima priimti iki 2024 m. pabaigos, t. y. likus bent 12 mėnesių iki pirmojo ataskaitinio laikotarpio.

Ketvirčio informacijos apie laisvas darbo vietas ir darbo sąnaudų indekso duomenys bei metaduomenys bus pradėti rinkti pirmąjį 2026 m. ketvirtį. Pirmasis metinio duomenų apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą rinkimo ir ketverių metų darbo užmokesčio struktūros ataskaitinis laikotarpis yra 2026 m. Pirmasis darbo sąnaudų struktūros ataskaitinis laikotarpis yra 2028 m.

Galiausiai pasiūlyme numatoma, kad Komisija (Eurostatas) ir valstybės narės turi atlikti bandomuosius tyrimus, jei tai būtina ir proporcinga siekiant toliau modernizuoti statistiką pagal reglamentą (įvertinti naujus duomenų šaltinius, įskaitant privačius, ir statistikos temas, taip pat kurti naujas metodikas).

- 1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.*

Atliekant vertinimą nustatytos problemos yra tikrai visos ES masto ir aiškiai susijusios su galiojančių ES teisės aktų spragomis. Jei nebus imtasi tolesnių ES teisėkūros veiksmų, šios problemos išliks arba paaštrės.

Tikėtina, kad dabartiniai ES teisės aktai ir toliau bus ne tokie veiksmingi ir efektyvūs siekiant juose nustatytų tikslų. Ilgainiui šie tikslai pasikeitė, atsižvelgiant į tai, kad atitinkami statistiniai duomenys atlieka svarbesnį vaidmenį vykdant stebėseną. Taip pat tikėtina, kad statistinių duomenų aktualumas dar labiau sumažės, nes ES lygmens statistiniai duomenys aprėpties ir pageidaujamo savalaikiškumo požiūriu dar labiau skirsis nuo naudotojų poreikių.

Išsamios ir palyginamos įmonių darbo rinkos statistikos pridėtinė vertė yra ta, kad ji yra svarbus indėlis į strateginę ES politiką (pinigų ir ekonomikos politiką, lyčių lygybės strategiją, Europos socialinių teisių ramsčio 6 principą, JT darnaus vystymosi tikslus). Įmonių darbo rinkos statistika taip pat parengta taip, kad patenkintų daugelio naudotojų poreikius, susijusius su sprendimų priėmimu visais lygmenimis ES ir su moksliniais tyrimais bei plačiosios visuomenės informavimu.

- 1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Privalomas duomenų rinkimas taikant nustatytas bendras taisykles – labai svarbus siekiant užtikrinti ES lygmens įmonių darbo rinkos statistikos išsamumą ir savalaikiškumą. Reglamentuojant savanorišką duomenų (kurie jau teikiami labai išsamūs) rinkimą, galima labai padidinti veiksmingumą ir efektyvumą, o didelė Europos pridėtinė vertė gali būti pasiekta nedidelėmis papildomomis sąnaudomis.

Dėl to, kad renkant įmonių darbo rinkos statistinius duomenis nepakankamai aprėpiama visa ekonomika, atsiranda šališkumo, dėl kurio sunku tiksliai aiškinti ir naudoti duomenis.

Savanoriškas duomenų rinkimas yra tinkama priemonė naujoms temoms ar charakteristikoms išbandyti ir nacionalinių statistikos sistemų pajėgumui skatinti teikti tokius duomenis. Vis dėlto laikui bėgant savanoriškai rinkti duomenis paprastai tampa neefektyvu, nes pasikartojančios rengimo sąnaudos gali nesukurti didelės Europos pridėtinės vertės, susijusios su visų valstybių narių duomenų išsamumu.

Dabartiniai teisės aktai yra pernelyg nelankstūs, kad laikui bėgant išliktų aktualūs. Šie intervenciniai veiksmai gana greitai tapo ne tokie aktualūs, o tai nutiko jau jų įgyvendinimo laikotarpiu. Taip atsitiko dėl to, kad trūksta lanksčių mechanizmų,

kuriais būtų galima pritaikyti duomenų rinkimą prie kintančių poreikių arba pasinaudoti galimybėmis, kurias lemia naujų duomenų šaltinių prieinamumas.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Pasiūlymas yra suderinamas su dabartine daugiamete finansine programa, nes jis atitinka Reglamentu (ES) 2021/690 nustatytą Bendrosios rinkos programą.

Pasiūlymas taip pat suderinamas su Reglamentu (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, Reglamentu (ES) 2019/2152 dėl verslo statistikos ir Reglamentu (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje.

Be to, pasiūlymu užbaigiamas Europos socialinės statistikos modernizavimas, inicijuotas pagal Reglamentą (ES) 2019/1700, kuriuo nustatoma bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais, pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistema, ir dabartinis Komisijos pasiūlymas dėl Reglamento dėl Europos gyventojų ir būstų statistikos (COM(2023) 31 *final*).

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Pasiūlymo finansavimo poreikiai bus tenkinami pagal atitinkamus Bendrosios rinkos programos ir ją pakeisiančios programos, apimančios Europos statistiką, finansavimo sprendimus ir (arba) metines darbo programas.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

- ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

☒ **trukmė neribota**

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2023 iki 2024 m.,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)²⁷

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos;

- ☒ jos padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

--

²⁷

Informacija apie biudžeto valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pasiūlymu valstybės narės įpareigojamos teikti visų pagal reglamentą surinktų duomenų ir metaduomenų kokybės ataskaitas. Be to, Komisija (Eurostatas), bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, turi parengti pagal reglamentą atliktų bandomųjų tyrimų rezultatų ataskaitas.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Kadangi šiam pasiūlymui pasirinktas tiesioginis Komisijos valdymo būdas, pagrindinė rizika yra susijusi su viešųjų pirkimų ir dotacijų valdymu. Eurostato rizikos kontrolės strategijoje daugiausia dėmesio skiriama dotacijų susitarimams ir viešųjų pirkimų sandoriams. Ji grindžiama rizikos vertinimu ir ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principais. Ja turėtų būti: i) padedama nustatyti ir valdyti riziką; ii) nustatyta visų rūšių kontrolės veiklos, susijusios su finansiniais sandoriais Eurostate, sistema; iii) padedama pasiekti priimtina dotacijų susitarimų *ex post* patikrinimų klaidų lygį ir jį išlaikyti; iv) didinamas patikrinimų veiksmingumas ir efektyvumas ir v) mažinama paramos gavėjams ir Eurostatui tenkanti administracinė našta. Kalbant apie viešuosius pirkimus, prevencinė kontrolė (*ex ante* patikrinimai) apima koncentracijos rizikos vertinimą viešųjų pirkimų sandoriuose ir *ex post* kokybės peržiūras. Kalbant apie dotacijas, prevenciniai patikrinimai (*ex ante* patikrinimai) apima nustatytais faktais pagrįstus patikrinimus (*ex post* patikrinimus), periodinį vienkartinių išmokų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų vertinimą ir *ad hoc* patikrinimus.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Komisija (Eurostatas) turi parengęs kontrolės strategiją. Šioje strategijoje numatytos įvairios priemonės ir būdai visapusiškai taikomi statistikos teikimui pagal siūlomą reglamentą. Strategijoje numatytais pakeitimais galima sumažinti sukčiavimo tikimybę ir padėti jo išvengti. Pakeitimai apima procesų supaprastinimą, ekonomiškų stebėsenos procedūrų taikymą ir riziką pagrįstų *ex ante* ir *ex post* patikrinimų rengimą. Į strategiją taip pat įtrauktos informavimo priemonės ir sukčiavimo prevencijai skirti mokymai.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Komisija (Eurostatas) taiko kontrolės strategiją, kuria apskritai siekiama sumažinti neatitikties riziką tiek, kad ji nesiektų 2 proc. reikšmingumo kriterijaus. Tai atitinka jos statistikos programoje (bendrosios rinkos programoje, įgyvendinamoje pagal daugiametę finansinę programą (DFP), nustatytus vidaus kontrolės ir rizikos valdymo tikslus. Visiems finansiniams sandoriams (atitinkamai – visam biudžetui) bus taikomi privalomieji *ex ante* patikrinimai, kaip nustatyta Finansiniame reglamente. Be to, remiantis metine rizikos analize bus atliekami patikrinimai,

pagrįsti išsamia susijusių dokumentų analize. Šie patikrinimai gali būti taikomi 4–6 proc. viso Eurostato valdomo biudžeto.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

2013 m. spalio 30 d. Eurostatas, remdamasis 2011 m. birželio 24 d. Komisijos kovos su sukčiavimu strategija, priėmė pirmąją 2014–2017 m. kovos su sukčiavimu strategiją. Galiojanti kovos su sukčiavimu strategija apima 2021–2024 m. Šioje strategijoje nustatyti trys veiklos tikslai: i) stiprinti esamas kovos su sukčiavimu priemones; ii) geriau įtraukti kovos su sukčiavimu procedūras į Eurostato rizikos vertinimą ir rizikos valdymą, atliekamus auditus (planavimą, atsiskaitymą ir stebėseną) ir iii) stiprinti Eurostato kovos su sukčiavimu pajėgumus ir didinti informuotumą, įsitraukiant į bendrą Komisijos kovos su sukčiavimu kultūrą. Prie kovos su sukčiavimu strategijos pridedamas kovos su sukčiavimu veiksmų planas. Taikant kovos su sukčiavimu strategiją du kartus per metus vykdoma jo stebėseną ir vadovybei pateikiama atitinkama ataskaita. Visi galimi dotacijų gavėjai yra valstybės įstaigos (nacionalinės statistikos institucijos ir kitos nacionalinės valdžios institucijos, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 223/2009). Be to, dotacijos skiriamos neskelbiant konkursų. Yra nustatytų dotacijų valdymo priemonių. Jomis atsižvelgiama į konkrečias dotacijos skyrimo procedūras ir pagal jas atliekama dotacijų valdymo *ex ante* ir *ex post* analizė. Taikant sąnaudas vienam vienetui ir vienkartinės išmokas, kaip nustatyta Finansinio reglamento 124 straipsnio 1 dalyje, su dotacijų valdymu susijusių klaidų rizika labai sumažinama ir jas paprasčiau administruoti.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ²⁸	ELPA šalių ²⁹	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ³⁰	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
	BGUE-BXXXX-03-020500-C1-ESTAT	DA	TAIP	NE	TAIP	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
	Nėra		TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

²⁸ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

²⁹ ELPA: Europos laisvosios prekybos asociacija.

³⁰ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	1	Bendroji rinka, moksliniai tyrimai ir inovacijos
--	----------	--

ESTAT GD			2025 metai	2026 metai	2027 metai	Vėlesni metai	IŠ VISO
• Veiklos asignavimai							
Biudžeto eilutė ³¹ 03 02 05	Įsipareigojimai	1a	1,000	1,000	1,000	0,000	3,000
	Mokėjimai	2a	0,400	0,400	1,000	1,200	3,000
Biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	1b					
	Mokėjimai	2b					
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ³²							
Biudžeto eilutė		3					
IŠ VISO asignavimų ESTAT GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	1,000	1,000	1,000	0,000	3,000
	Mokėjimai	= 2a + 2b	0,400	0,400	1,000	1,200	3,000

³¹ Pagal oficialią biudžeto nomenklatūrą.

³² Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

		+ 3					
--	--	-----	--	--	--	--	--

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Išipareigojimai	4	1,000	1,000	1,000	0,000	3,000
	Mokėjimai	5	0,400	0,400	1,000	1,200	3,000
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6					
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Išipareigojimai	= 4 + 6	1,000	1,000	1,000	0,000	3,000
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,400	0,400	1,000	1,200	3,000

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms veiklos išlaidų kategorijoms, pakartokite pirmiau pateiktą dalį:

• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Išipareigojimai	4					
	Mokėjimai	5					
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		6					
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS (Orientacinė suma)	Išipareigojimai	= 4 + 6	1,000	1,000	1,000	0,000	3,000
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,400	0,400	1,000	1,200	3,000

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta [finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede](#) (Komisijos sprendimo dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto Komisijos skirsnio įgyvendinimo vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2025 metai	2026 metai	2027 metai	Vėlesni metai	IŠ VISO
ESTAT GD						
• Žmogiškieji ištekliai		1,210	1,210	1,210	0,000	3,630
• Kitos administracinės išlaidos		0,035	0,035	0,035	0,000	0,105
IŠ VISO ESTAT GD	Asignavimai	1,245	1,245	1,245	0,000	3,735

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	1 245	1,245	1,245	0,000	3,735
---	---	-------	-------	-------	-------	-------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2025 metai	2026 metai	2027 metai	Vėlesni metai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	2 245	2,245	2,245	0,000	6,735
	Mokėjimai	1 645	1,645	2,245	1,200	6,735

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus			2025 metai		2026 metai		2027 metai		IŠ VISO	
	ATLIKTI DARBAI									
	Rūšis 33	Viduti nės sąnau dos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendr as skaiči us	Iš viso sąnaudų
↓										
1 KONKRETUS TIKSLAS			Pritaikyti reguliavimo sistemą, kad būtų galima lanksčiai tenkinti naujus poreikius, skelbti savalaikiškesnius statistinius duomenis ir skatinti naudoti novatoriškus šaltinius bei metodus, kurių kokybė yra tinkamai įvertinta							
Statistika		0,267		0,200		0,200		0,400		0,800
1 konkretaus tikslo tarpinė suma				0,200		0,200		0,400		0,800
2 KONKRETUS TIKSLAS			Gerinti statistikos aprėptį, kad ji apimtų visą ekonomiką, ir užtikrinti, kad visos valstybės narės teiktų duomenis apie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą							
Statistika		0,683		0,750		0,750		0,550		2,050
2 konkretaus tikslo tarpinė suma				0,750		0,750		0,550		2,050
3 KONKRETUS TIKSLAS			Gerinti suderinamumą su susijusiomis statistikos sritimis							
Statistika		0,05		0,050		0,050		0,050		0,150
3 konkretaus tikslo tarpinė suma				0,050		0,050		0,050		0,150
IŠ VISO				1,000		1,000		1,000		3,000

33

Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- x Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
--	---------------	---------------	---------------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA				
Žmogiškieji ištekliai	1,210	1,210	1,210	3,630
Kitos administracinės išlaidos	0,035	0,035	0,035	0,105
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	1,245	1,245	1,245	3,735

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ³⁴				
Žmogiškieji ištekliai				
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos				
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ				

IŠ VISO	1,245	1,245	1,245	3,735
----------------	-------	-------	-------	-------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

³⁴ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2025 metai	2026 metai	2027 metai
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)			
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	6	6	6
20 01 02 03 (Delegacijos)			
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)			
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)			
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)			
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)³⁵			
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)	2	2	2
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)			
XX 01 xx yy zz ³⁶	- būstinėje		
	- delegacijose		
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)			
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)			
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)			
IŠ VISO	8	8	8

3 yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Metodinis darbas siekiant tinkamai įgyvendinti sąvokas, apibrėžtis ir statistinius metodus Duomenų rengimo darbas duomenims ir metaduomenims gauti, tvarkyti, tvirtinti ir skelbti Duomenų analizė, leidiniai ir parama naudotojams Bendradarbiavimas statistikos reglamentavimo klausimais Tarptautinis bendradarbiavimas statistikos klausimais
--------------------------------------	--

³⁵ AC – sutartininkas, AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas, JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

³⁶ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

Išorės darbuotojai	IT ir kitas techninis darbas, padedantis rengti ir analizuoti duomenis
--------------------	--

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

- X Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Paaiškinti, kaip reikia pakeisti programavimą, ir nurodyti atitinkamas biudžeto eilutes bei sumas. Jeigu programavimas keičiamas iš esmės, pateikti „Excel“ lentelę.

- ☐ Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes bei sumas ir pasiūlytas naudoti priemones.

- ☐ Reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- x nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ³⁷	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

³⁷ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ³⁸						
		N metai	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
..... straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

³⁸ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 proc. surinkimo sąnaudų.